

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 150

TELEFON: UREDNISTVA 25.67
UPRAVE 28.67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, sreda 5. julija 1939

NAROCNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din
dostavljen na dom 16 din.

Cena
din 1.—

Človeštvo ne more živeti v večnem strahu

Dva značilna govora angleškega vojnega ministra Hore-Belisha in francoskega zunanjega ministra Georges Bonnet v Parizu — Neoma na odločnost Anglije in Francije za varnost in svobodo narodov

PARIZ, 5. julija. Obisk angleškega vojnega ministra Hore-Belisha v Parizu se je spremenil v novo manifestacijo neomajnega angleško-francoskega zavezništva in odločne volje upreti se vsakemu novemu mednarodnemu nasilju. Oboje se je izrazilo tudi v govorih, ki sta jih imela angleški vojni minister Hore-Belisha in francoski zunanji minister Georges Bonnet na banketu, katerega je priredila visokemu gostu Francosko-angleška liga.

GOVOR HORE-BELISHE

Angleški vojni minister Hore-Belisha je naglasil v svojem nagovoru, da preživljamo zgodovinsko odločilne trenutke, v katerih se oglašajo vsak dan nove sovražne grožnje na naslov Anglije, Francije in drugih zaveznih narodov. Toda Anglija in Francija se teh groženj ne bosta ustlašili in bila bi za nasprotnike najbolj usodna napaka, ako bi se še dalje vdajali prepričanju, da bosta zahodni demokraciji še dalje popuščali in šli v kako novo Monakovo. Dejstvo, da smo doslej storili vse, da bi človeštvu prihranili nove težke prelizkušnje, se more tolmačiti le kot našo miroljubnost, nikakor pa ne kot slabost.

EDINOST ANGLIJE IN FRANCIJE

V vsem tem ni med Anglijo in Francijo najmanjšega razločka v mišljenju. Obe velesili si zaupata popolnoma in zapu-ali sta si celo svoje največje vojaške skrivnosti. Londonska in pariška vlada stojita stalno v najtesnejšem stiku in sodelovanje med posameznimi angleškimi in francoskimi ministrstvi je prav tako popolno. Kakor za svojo varnost in bodočnost bosta pa Anglija in Francija skrbeli tudi za varnost in bodočnost vseh svojih zaveznikov in vseh ogroženih narodov. Angleška vojska postala z vsakim dnem popolnejši bojni instrument in ni več daleč čas, ko bo štela že milijon aktivnih mož. Obe zahodni velesili sta dovolj močni, da se postavita v bran vsaki tuji volji in da uveljavita svoje ideale.

BONNETOV GOVOR

Po govoru Hore-Belisha se spregovoril francoski zunanji minister Bonnet, ki je med drugim dejal: Dva velika naroda sta se združila v obrambi skupnih interesov in resnice. Oba imperija obsegata ogromna ozemlja in velikanske množice ljudi. Nobena druga politična formacija na svetu ne bi mogla razpolagati s stvarnimi in duhovnimi sredstvi, ki bi presegle sredstva angleškega in francoskega imperija. Od tod pa izhaja tudi odgovornost, katere se do konca zavedata. Zavarovati morata najprej varnost in dostojanstvo svojih lastnih narodov, nato pa tudi še vseh ostalih, ki mislijo enako. To pomeni, da Francija in Anglija ne moreta dovoliti nikakršne nadvlade v Evropi, bilo s katere koli strani ali po kateri koli skupini sil. Sicer pa je zgodovina sama pokazala, da je taka nadvlada nemogoča. Ponos in hrabrost narodov se nista zmanjšala. Nobena sila ne bo vladala nad drugo silo, ker se bo vsak tak polzku zlomil ob istem odporu.

SVOBODA NAD ŽRTVIJO

Tako prošlost kakor sedanjost angleškega in francoskega naroda ne daje nikomur na svetu pravice do utvare, da bi mogla biti katera koli in kakršna koli žrtev težja od suženjstva. Z naše strani ni bilo storjenega nič takega, kar bi moglo nasprotnike speljati na taka kriva pota. Nato je Bonnet izrazil priznanje Hore-Belishi kot simbolu tiste odločnosti in pripravljenosti na herojske žrtve, na katere je pristala Velika Britanija za svojo lastno in za varnost vseh ogroženih narodov. Anglija in Francija imata isto dolžnost skrbeti na svetu za ohranjanje ti-

ste varnosti, brez katere postane življenje neznosno.

MOČ ZDRUŽENIH IMPERIJEV

Nemogoče je, da bi narodi še dalje vsak dan znova trepetali za meje svojih držav in da bi se vsako jutro znova prebudili v strahu pred nasiljem in vojno. Proti temu smo se sklenili upreti tako gg. Chamberlain kakor Halifax, Daladier in jaz. Da bi dali človeštvu mir in novo zaupanje, delata Velika Britanija in Francija z brat-skim poletom za povečanje svojih bojnih sil. V ta namen je angleški narod kljub svojemu tradicionalnemu nerazpoloženju do splošne vojaške obveznosti vendarle sprejel z veseljem njeno uveljavljanje. Ponekod so tudi dvomili v sposobnost Francije, da bi se mogla dvigniti iz svoje prejšnje razrahljanosti, toda ta dvom je bil prazen. Francija še nikoli ni bila bolj edina in bolj delavna, kakor je sedaj. Zato svet še ne ve, kaj vse zmoreta združena imperija Anglije in Francije. Toda

naš skupni napor nima drugega namena kakor zagotoviti narodom varnost in svobodo. Prijateljstvo in moč obeh sta sposobna premagati vse ovire, ki bi se nam stavile na pot do tega cilja.

PARISKI KOMENTARIJ

PARIZ, 5. julija. Današnji listi slavijo angleško-francosko sodelovanje, kakor ga je včeraj poudaril angleški vojni minister Hore-Belisha. Njegova izjava kulminira v poudarku vojaške kooperacije obeh imperijev. Nadalje naglašajo, da je spričo odločnosti Londona in Pariza nastal v Gdan-sku premor, ki pa je le interval med dvema napadoma vročice. Poskusni balon z imenom Gdansk, spuščena v zrak v Berlinu, prikazuje nemški tisk kot peklenko prevaro zahodnih demokracij, kajti Nemčija želi le ščititi slabotno gdansko prebivalstvo pred oboroženo poljsko premočjo. Listi se izprašujejo, ali nista morda Anglija in Francija tisti, ki dovažata vojni material v Gdansk? Vsekakor pa sedanj-umik nikakor ni izguba prestiža, Berlin naj tolaži deistvo da ne gre za prestiž marveč za ohranitev miru.

HORE-BELISHA ZOPET V LONDONU

PARIZ, 5. julija. Angleški vojni minister Hore-Belisha je včeraj opoldne odpotoval z letalom iz Pariza v London.

Vojna na meji Mandžurije

SRDITI BOJI MED JAPONSKO-MANDŽURSKIM IN MONGOLSKO-RUSKIM LETALSTVOM. — ZBIRANJE NOVIH ČET IN PRIPRAVE ZA VELIK SPOPAD.

TOKIO, 5. julija. Reuter. Po poročilih tukajšnjih listov se mandžursko-japonske in mongolsko-ruske čete mrzlično utrjujejo v bližini Nomonhana na obalah Buir-norskega jezera. Med japonskimi in sov-jetskimi letali je bilo zopet več srditih spopadov na meji Zunanje Mongolije in Mandžukua. Sovjetska letala so včeraj po dobljeni okrepitvi divje bombardirale japonsko letalsko oporišče.

TOKIO, 5. julija. V zvezi z boji med letalskimi silami na meji Zunanje Mon-golije in Mandžukua se poroča, da so sovjetski letalci vrgli veliko število bomb

v bližino japonskega letalskega oporišča, vendar Japonci ne navajajo povzročene škode. Po drugi japonski vesti je okoli 4000 sovjetsko-mongolskih vojakov koncentriranih samo v bližini Nomonhana. Združene japonsko-mandžurske čete se sedaj pripravljajo na odločen napad na mongolsko-sovjetske postojanke. Iz Ulan Batorja, glavnega mesta Zunanje Mongo-lije, prihajajo na mejo neprenehoma nove mongolsko-sovjetske čete. Cenijo jih na več tisoč in pripadajo vsem bojnim formacijam.

Nove difference z Moskvo

ANGLIJA SPREJME GARANCIJE BALTSKIM DRŽAVAM LE, AKO SPREJME RUSIJA GARANCIJE ŠVICI, BELGIJI IN HOLANDIJI.

LONDON, 5. julija. Ves včerajšnji dan so študirali v Foreign Office kakor na Quai d'Orsayu odgovor ruske vlade, ki ga je izročil Molotov v ponedeljek zastopni-kom Anglije in Francije. Pri čitanju tega odgovora se je prvi povoljni vtis nekoliko spremenil. Nobenega dvoma ni, da je Rusija sprejela glavne in bistvene točke angleško-francoskih predlogov, toda po-javilo so se težave pri postranskih zade-vah. Rusija še vedno dela odvisne svoje garancije švici in Holandski od angleško-francoskih garancij baltiskim državam.

LONDON, 5. julija. In zanesljivih virov se izve, da bo izzval odgovor Molotova gotove protipredloge. Zato njegovega od-govora še ni smatrati definitivnim. Raz-govori med tremi silami se bodo torej na-daljevali. Rusija vztraja na zahtevi po garanciji baltiskim državam, Anglija pa na garanciji švici, Belgiji in Holandski. Anglija bo verjetno šele tedaj pripravlje-na prevzeti garancije za baltске države, ako prevzame Rusija garancije za Holand-sko in Švico.

Italijanska sodba o vojni

ITALIJA IN NEMCIJA STA V VSEM MOČNEJSI OD ANGLIJE IN FRANCIJE — PRVE USODNE POSLEDICE VOJNE ZA FRANCIJO IN ANGLIJO

RIM, 5. julija. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Nasproti bojevitim zahodnim silam je treba še enkrat nagla-siti, da sta Italija in Nemčija in bosta tudi v bodoče glede oborožene sile močnejši. Italija in Nemčija razpolagata z veliko vojsko, delovno silo in rezervami, dočim razpolaga na nasprotni strani z veliko vojsko samo Francija, toda morala jo bo

razporediti na Renu, na Alpah, v Tuniziji, Pirenejih, Siriji in Indokini. Daladier je govoril o vojni, toda ta vojna bi imela fatalne posledice prav za Francijo, ki bi po izgubi vse rezerve v mladini bila čisto uničena. Kar se tiče Anglije, bi pa bil prvi nasledek vojne ta, da bi bile prek-lnjene njene zveze s kolonijami čez Sre-doziemsko morje.

Zapiski

Koloman vitez Kanya

Madžarsko no-tranje politično življenje je še vedno razgiba-no in fašistično usmerjeni ele-menti, zbrani sedaj pod vod-stvom »pušči-častih križar-jev«, razvijajo

kljub oviram s strani vlade veliko propa-gando. Zdi pa se, da jih podpirajo tudi nekateri starejši politiki in med njimi se omenja tudi ime bivšega zunanjega mini-stra Kolomana viteza Kanye. Kanya je igral v avstrijsko-ogrski zunanji politiki vidno vlogo že tik pred vojno in ob izbru-hu vojne. Pozneje je bil med najbolj radi-kalnimi revizionisti, čeprav ni imel nava-de nastopati glasno pred javnostjo. Kot odločen pristaš Nemčije in Italije je po-stal za časa Gömbösa zunanji minister in ostal na tem mestu tudi pri Imredyju vse do lani. On je bil tudi tisti, ki je navezal Madžarsko tesno na Rim in Berlin. Zaradi neklih nesoglasij se je pa končno umaknil v zatišje, dasi so njegov odstop motivirali uradno s starostjo in bolehnostjo. Njego-vo ime se po odstopu dolgo ni imenovalo in prodrla je znova v javnost šele sedaj v zvezi z ekstremnim nacionalističnim gi-banjem »puščičastih križarjev«.

Razvojne smernice Turčije

Turčijo so gonile tri glavne sile: pan-islamizem, pantomanizem in panturki-zem. Staroturki so hoteli zediniti ves islamski svet pod kalifatom. Mladoturki so postavili zahtevo opustitve islamizma in kalifata ter ju nadomestiti z moderno urejeno državo na zgodovinski osnovi. Tretja Turčija sloni na panturški ideji čiste nacionalizma, ki izpoveduje zedi-njenje vseh narodov turškega jezika. Ve-čina Turkov živi v Rusiji, od Kavkaza do Kaspiškega morja pa dalje v Ruskem in kitajskem Turkestanu. Turkom iz re-publik Kirgizov, Uzbekistana, Kazaksta-na in Turkmenistana sorodni narodi bi-vajo še više v Sibiriji, med temi so Ja-kuti najbolj znani. Turčija, sloneča na na-cionalni osnovi, bi morala tedaj zediniti Turke, ki bivajo v Rusiji pod svojo stre-ho ali se pa priključiti sovjetski Rusiji. Osmani v Rusiji so mnogo številnejši in ker jače privlači slabejše, bi tedaj bilo prirodno, da se turška republika ruski politiki čimbolj približa. (»Nova Riječ«)

Nacisti v Maroku

V Tetuanu v španskem Maroku je usta-novljena organizacija nemških narodnih socialistov. Sestavljajo jo priseljenci-trgovci in ostanki bivših nemških legio-narjev.

Angleži in Francova Španija

Angleški zunanji minister lord Halifax je na obtožbe Franca proti Angliji od-govoril, da naj španski gospod general najprej plača težke milijarde, ki jih je do-bil iz londonske »City« za stvarjanje »nove« Španije. Franco je namreč očital City, da vodi »licemersko politiko« proti njegovi Španiji.

Umrljivost med deco

Na vsakih 100 umrlih odpade na mla-dino do 15 let na Novem Zelandu 13,6%, v Franciji 15,5%, Angliji 16,6%, Nemčiji 19%, Jugoslaviji 44%, Poljski 46%, Bolgariji 49% in v Indiji 51% primerov smrti.

Tako gradijo Angleži

Od l. 1919 do 1937. se je tretjina an-gleškega prebivalstva, 13.500.000 ljudi, preselila iz starih v nove hiše. Z držav-no pomočjo so v tem času postavili 1.400.000 hiš.

Maribor, 5. julija.

Kakor v zadnjih dveh letih že ponovno, preživlja tudi sedaj Evropa in svet težko mednarodno krizo, o kateri še nihče ne more z gotovostjo prerokovati, kako se bo končala. Poznavalec mednarodnega političnega razvoja pa more vendar že takoj ugotoviti, da se sedanja kriza v marsičem temeljito razločuje od vseh dosedanjih, kar smo jih preživeli po pričetku italijanske akcije v Abesiniji, in da je zato dosti težja in resnejša. To še tembolj, ker jo komplicirajo alarmantni dogodki na Daljnem vzhodu, katerih ne moremo ločiti od položaja v Evropi sami.

Središče sedanje krize je svobodno mesto Gdansk ob Baltskem morju, ki se z naglimi koraki pripravlja za priključitev k Nemčiji, čemur se upira Poljska, pripravljena v skrajnem primeru seči tudi po orožju, da to prepreči. Ako bi pa šlo tu le za lokalni nemško-poljski spor, bi se verjetno tudi ta kriza končala na podoben način, kakor se je sudetska, češka, klajpedska in albanska. Poljska bi morala nazadnje popustiti in Gdansk bi se brez večjih komplikacij priključil rajhu. Toda v ozadju so večje in resnejše zadeve: Gdansk je postal usodno stikalšče obeh velikih sovražno si nasproti stoječih evropskih blokov: skupine osi Rim - Berlin in skupine Anglije in Francije. Skupina osi je trdno odločena iti dalje po poti, ki si jo je nakazala z načrtom o novi ureditvi Evrope, skupina zahodnih demokracij je pa prav tako odločno sklenila postaviti se v bran vsakemu nadaljnjemu poizkusu uresničevanja tega načrta, pa bilo na katerem koli koščku Evrope. Poljski sami je dala še posebej zagotovilo, da ji bo v primeru spopada priskočila na pomoč z vso svojo oboroženo močjo ter ji prepustila celo prostost lastne presoje, kdaj so njeni življenjski interesi tako ogroženi, da terjajo oboroženo intervencijo. Ako se namerja priključitev Gdanska k Nemčiji res izvrši in ako se Poljska temu upre, se morata Anglija in Francija avtomatično in brez vsakih poprejšnjih posvetovanj postaviti na njeno stran. To bi pa pomenilo pričetek nove evropske in verjetno tudi svetovne vojne.

Kljub temu skrajno nevarnemu položaju vendar še na obeh straneh upajo, da bo mogoče ohraniti mir, samo račun, na katerih grade to upanje, si diametralno nasprotujejo. Dočim so v Londonu, Parizu in Varšavi prepričani, da se sedaj, ko je po uradnih izjavah in govorih odgovornih državnikov nedvomno določeno, da bosta Anglija in Francija brez odlašanja in v celoti izvršili svoje obveznosti do Poljske, priključitev Gdanska k Nemčiji ne bo izvršila, ker pač države osi ne bodo tvegale oboroženega spopada, mislijo na nasprotni strani s prav tako veliko gotovostjo, da bodo ne samo Poljaki, ampak pred vsem tudi Angleži in Francozi nazadnje le mirno sprejeli na znanje novo izvršeno dejstvo; zlasti še zaradi tega, ker se priključitev Gdanska lahko izvrši brez napada na Gdansk ali na Poljsko in bi zato konflikt z Nemčijo morala izzvati Poljska sama kot prva napadalka. Italijanska agencija Stefani je še te dni objavila članek, v katerem našteva vojaško moč osi, ki bi znašala v skrajnem primeru 25.000.000 vojakov, ter japonske prednosti na Daljnem vzhodu, ki Angliji in Franciji nikakor ne dovoljujejo, da bi se zapletli istočasno v spopad v Evropi in v Aziji. Londonski in pariški listi pa odgovarjajo nasprotno, da je moč angleško-francoskega bloka z vsemi zavezniki še veliko večja in neizčrpnejša in da tudi japonska akcija na Daljnem vzhodu ne more omajati zahodne odločnosti.

Iz tega moremo zaključiti, da ni ne na eni ne na drugi strani volje do popuščanja, in se zato zdi konflikt skoraj neizbežen. Ako bi pa konflikt zares izbruhnil, Gdansk gotovo ne bi bil večjega pomena, kakor je bil sarajevski atentat ali avstrijsko-srbski spor leta 1914. za svetovno vojno. Bil bi le povod, nikakor ne vzrok. Vzrok tiči dosti globlje v celotnem razvoju mednarodnega položaja zadnjih let, ki je že davno prekorajčil meje miru v dobrem starem smislu besede in zajadral v vojno stanje, čeprav zaenkrat še brez grmenja topov, a to vojno stanje brez vojne ne izčrpava samo živcev, ampak — kar je dosti usodnejše — tudi tvarne dobrine narodov in držav in žene v tako strašno oboroževalno tekmovalje, da se brez spopada ne more končati drugje kakor v po-

Angleško posojilo Poljski

POLJSKA DOBI V LONDONU OBOROŽEVALNO POSOJILLO 40 MILIJONOV FUNTOV ŠTERLINGOV. V GDANSKU POLOŽAJ NESPREMENJEN.

VARŠAVA, 5. julija. Poljski veleposlanik v Londonu Racinski je prispel sem z letalom. Bil je takoj sprejet v avdienco pri prezidentu Moscickem ob navzočnosti polkovnika Adama Koca, šefa poljske finančne delegacije, ki se je pogajala z angleško vlado v Londonu in se je že prej vrnila v Varšavo. Zatrjuje se, da je bil uspeh pogajanj ta, da dobi Poljska v Londonu posojilo 40 milijonov funtov šterlingov, a polovica se bo uporabila za nakup bojnega materiala v Angliji. Moscicki je sprejel nato maršala Rydz-Smyglija, zunanjega ministra, finančnega ministra in ministrskega predsednika. Nota gdanskega senatu bo odposlana najbrže šele 15. t. m.

VARŠAVA, 5. julija. Angleški in francoski veleposlanik sta se vrnila iz Londona.

na odnosno Pariza z novimi zagotovili svojih vlad Poljski.

VARŠAVA, 5. julija. Položaj v Gdansk je nespremenjen. Zabeležen je le en sam nov incident, ko je skupina nacistov napadla dva poljska poštarja. Vendar ostanejo dalje v veljavi vse poljske varnostne odredbe na mejah.

GDANSK, 5. julija. Vsem poljskim obrtnikom je bila včeraj odvzeta koncesija. Obrtniki bodo mogli nadaljevati delo le, ako jim bo to dovoljeno po naknadno vloženih prošnjah.

VARŠAVA, 5. julija. Poljska agencija Pat poroča, da sta včeraj letela nad Gdansk dva nemška Junkersova aviona in da so Poljaki oddali svarilni strel, ker sta letela preko prepovedanega ozemlja.

Položaj na Daljnem vzhodu

TIENCINSKI LISTI NAPOVEDUJEJO ŠE VEČJO POOSTRITEV BLOKADE. JAPONSKI NAMENI. NOV ANGLEŠKI PROTEST V TOKIU.

ŠANGHAI, 5. julija. Kitajski listi, katere izdajajo v Tiencinu Japonci, naglašajo, da se bo blokada angleške koncesije še poostрила. Obenem poročajo, da so dobile ladje, ki vozijo vzdolž obale, ukaz, naj vrše čez dan in ponoči strogo kontrolo nad tujimi ladjami in čolni. Tuji opazovalci zatrjujejo, da ima sedanja protiangleška agitacija dvojni namen: 1. pritisk na Anglijo za časa pogajanj v Tokiu, ki se bodo pričela danes ali jutri, 2. odvrčanje pozornosti od neuspehov, ki so jih zadnje dni dožveli Japonci na kitajskih bojiščih. Posebno hudi so japonski porazi pred Kantonom, do katerega so Ki-

tajci zopet prodrl z močnimi četami.

NEUČAV, 5. julija. Japonci so izdali naredbu, da morajo vsi tujci takoj zapustiti tukajšnje pristanke. Tujci so zahtevali odbili in izjavili, da bodo Japonci odgovorni za vso škodo, ki bi jim jo povzročili.

TOKIO, 5. julija. Angleški veleposlanik v Tokiu, sir Craigie je včeraj ponovno protestiral pri japonskem zunanjem ministru Ariti proti slačenju Angležev v Tiencinu in izjavil, da bi v vsakem nadaljnjem primeru bila Anglija prisiljena seči po protitukrepih. Položaj v Tiencinu samem je nespremenjen.

gleško-francoski predlogi napravili v Moskvu ugoden vtis in da je sporazum zagotovljen.

LONDON, 5. julija. Po seji zunanjepolitičnega odbora se je angleški veleposlanik v Varšavi, sir Kennard sestal z lordom Halifaxom, ki mu je dal važna navodila. Kennard je nato z letalom odletel v Varšavo.

ANGLEŠKI KRALJEVSKI OBISK V BELGIJI

LONDON, 5. julija. Uradno je bilo objavljeno, da bosta angleški kralj in kraljica napravila državni obisk v Bruslju med 24. in 27. oktobrom tega leta.

HITLER V BERLINU

BERLIN, 5. julija. Hitler se je iz Berchtesgadenu vrnil v Berlin.

PRIJAVE PILOTOV V ANGLIJI

LONDON, 5. julija. Od 1. aprila do 1. julija se je javilo v letalstvo 12.000 pilotov, lani v istem času pa le 6500.

KAZNI V PALESTINI

JERUZALEM, 5. julija. Zaradi teroristične židovske agitacije so včeraj vojaške oblasti kaznovale severozapadni del Palestine z globo 5000 funtov.

LETALSKE NESREČE V ITALIJI

RIM, 5. julija. Havas: Neko vodno letalo italijanske vojske se je pri Neaplju ponesrečilo. Vseh 5 oseb posadke je mrtvih. Pri Speriji se je pa ponesrečilo neko lovsko letalo.

INNITZER ZOPET NA DUNAJU

DUNAJ, 5. julija. Kardinal Innitzer se je včeraj nenadoma vrnil na Dunaj. V Gornji Avstriji so bile demonstracije proti njemu. Demonstranti so ga obmetavali z gnjilimi jajci.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo pretežno jasno, malo vetrovno in toplo vreme. Temperatura se bo malo dvignila. Včeraj je bila najvišja temperatura 24,6, danes najnižja 10,0, opoldne pa 23,6.

Borza. C u r i h, 5. julija. Devize: Beograd 10, Pariz 1175, London 20.7650, New York 443 pet osmink, Milan 23.3250, Berlin 178, Praga 15.05, Sofija 15.05, Budimpešta 87, Bukarešta 3.60.

Naj se pa konča sedanja kriza kakorkoli, končati se bo morala že v najdoglednejši bodočnosti, kajti odlaganje rešitve ne bo dolgo več mogoče: ali dokončni sporazum ali dokončni obračun! Drugega izhoda ni več. Upajmo z optimisti še dalje v prvo možnost!

Domači zapiski

Sporazum se ne da preprečiti

Ideja sporazuma je tako zakoreninjena med ljudstvom, da tudi v dnevnem tisku ne more ponehati. Med glasovi, ki vztrajno napovedujejo končno le uspel zaključek pravičnega sožitja med Srbi in Hrvatimi, se oglašajo tudi sušaske »Primorske novine«. Pot do sporazuma se ne more in ne sme z nobeno stvarjo več preprečiti. Zda se ne dela za tem, da se v imenu te ali one politične skupine dajo Hrvatim nekakšne koncesije, temveč je treba važnemu hrvatskemu delu države zagotoviti napredek, tako da bo zadovoljen vzljudil državo in se v njej po svojih interesih razvijal.

Grol v Zagrebu

Znani politik in član glavnega odbora Davidovičeve Demokratske stranke je kot delegat beograjske združene opozicije došel v Zagreb. Ker je dr. Maček še na svojem posestvu v Kupincu, se je Grol sestal na posvetovanje z ostalimi prvaki KDK, inž. Košutičem, Šutejem, Vilderjem in Savo Kosanovičem.

Idealizem mladih src

Gorje otroku, katerega vodijo mladostna leta v golo razumarstvo in mrzlo preračunjenost! Samo videz je, da otrok ob taki vzgoji raste in zori, v resnici mu odmirja smisel in občutje za lepši kos življenja. Zgolj razumska vzgoja ustvarja starikavo mladino, ki bo vse življenje vodila po načelu: kaj mi nese? Razumska izobrazba ostane pomanjkljiva in v življenju take mladine se razbolijo čudna puhlost, nadutost in umazanija. Tod so korenine zaigranih življenj, nesrečnih družin, narodnih odpadnikov, nelojalnih državljanov in brezverskih malopridnežev. Namesto vzravnane cvetke, je rastlina brez sonca ostala samo še čudna spaka in karikatura. (»Koroški Slovence«)

Zračna obramba Jugoslavije

Ob priliki posvetitve novega letala v Kraljevu je dejal letalski polkovnik Pavle Filipovič: »V današnjih priklakah, ko se vse države mrzlično oborožujejo za obrambo svojih pravic in svobode, se polaga velika važnost na zrakoplovstvo. Ali smemo mi ostati prekrizanih rok in pustiti nezaščiten težko priborjeno svobodo in domovino? Mi smo tu, da zbiramo neodvisno od državne naša sredstva in moči, da bomo tako ohranili zapuščeno dragoceni žrtev.«

Vera in nemška mladina

»Christliche Volkszeitung«, katoliški nemški list iz Osijeka piše, kako je »Mädchenlager« nemškega Kulturbunda žalil verski čut nemške mladine. Na Telovo so članice priredile izlet v beočinski pravoslavni samostan. Vsa dekleta iz tabora so morala na pot. Naslednjo nedeljo so bila nemška dekleta na maršu 25 km daleč v Novi Sad, tako da spet niso mogla prisostvovati maši. Kaj bo, se vprašuje list, če bodo vodstvu nemških manjšin še bolj zrasla krila.

Rekordi vrbaskе banovine

V vrbaski banovini pride šele na vsake 10.276 ljudi po en zdravnik, na \$736 žensk po ena babica. V redkih bolnišnicah je tako malo postelj, da pride 3506 prebivalcev na eno posteljo... Da je tako, ni čudno, saj leži še v državni bolnišnici sredi Beograda po več bolnikov na eni postelji.

Vila gospoda bana

»Zeta«, list iz Podgorice v Črni gori poroča: Pišejo nam iz Dubrovnika, da je na Lapadu g. Peter Ivanišević, bivši ban zetske banovine kupil vilo za milijon dinarjev. Čudno, od kod ima toliko denarja, ko je imel prej, preden je postal ban toliko, da je lahko izhajal. To je bilo naravno, saj je bil profesor in za profesorsko plačo si ne moreš privoščiti niti izleta od Trebinja do Beograda. Da bi pa prištedil človek milijon din za nakup vile, o tem se ne more niti sanjati.

Podpora pravoslavni cerkvi

Minister pravde in finančni minister sta podpisala uredbo o stalni državni podpori pravoslavni cerkvi, ki bo znašala poslej 68.780.000 din.

Bolgarski obisk v Berlinu

BERLIN, 5. julija. DNB poroča: Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Kiosevanov je na uradnem potovanju v Nemčijo došel včeraj v Področje, kjer ga je pozdravila nemška delegacija in bolgarski poslanik v Berlinu. Kiosevanov je obšel častno četo, nakar je s posebnim vlakom nadaljeval pot v Berlin, kamor prispe danes in bo slovesno sprejet.

BERLIN, 5. julija. Ves berlinski tisk posveča pozornost obisku bolgarskega min. predsednika Kiosevanova. »Diplomatische u. politische Korrespondenz« piše, da tvorita Nemčija in Bolgarija isti življenjski prostor. »Völkischer Beobachter« pa naglašja, da je zastoj trud Anglije, da bi zaprečila pot nemški trgovini na Balkan.

BERLIN, 5. julija. Hitler je odlikoval bolgarskega poslanika v Berlinu, Draganova, z velikim križem nemškega orla.

Rooseveltovo obžalovanje

WASHINGTON, 5. julija. Prezident Roosevelt je na včerajšnji konferenci tiska dejal, da obžaluje, da predlog za spremembo zakona o nevtralnosti ni prodrl v predlagani obliki in da je to vzrok skrajno kritičnemu položaju v Evropi. Prav s tem, da zakon ni bil sprejet tako kakor je bil predlagan, bo Amerika potegnjena v vojno. Ameriška državna uprava pa nikakor ne bo popustila in bo ob prvi priliki ukrenila vse potrebno, da pride njen predlog do polne veljave in da se briše sedanja prepoved izvoza orožja.

Važna seja v Londonu

LONDON, 5. julija. Včerajšnja izredna seja zunanjepolitičnega odbora angleškega kabineta je bila posvečena vprašanju Gdanska, zaradi česar ji je prisostvoval tudi varšavski veleposlanik sir Kennard. Razpravljali so tudi o položaju na Daljnem vzhodu in razvoju pogajanj v Moskvu. Iz krogov sovjetskega veleposlanstva v Londonu se izve, da so zadnji an-

polnem izčrpanju vseh sil vse Evrope in vsega sveta, kateremu bi moral slediti kaos. Ako nastane res vojna, bo nastala samo zaradi tega, ker se zdi sedanjim evropskim državnikom dokončna izmeritev sil na bojišču še vedno ugodnejši izhod iz sedanjega položaja, kakor čakanje na kaos z orožjem pri nogi.

Novice

Za izboljšanje železniškega voznega reda

O potrebi uvedbe motornih vlakov med Mariborom in Zidanim mostom — Nekaj predlogov za spremembo voznega reda v lokalnem prometu med Zidanim mostom in Mariborom

Železniška uprava je sklicala menda za konec julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani posvetovanje za sestavo novega voznega reda. Ob tej priliki se nam zdi nujno potrebno, da se dvigne glas za izboljšanje železniške zveze med progi med Ljubljano in Mariborom; saj se vozni red v severni Sloveniji ni veliko spremenil, odkar živimo v Jugoslaviji, in so železniške zveze prav za prav istolaško zanemarjene in zamogoče kakor so bile v bivši Avstriji.

Maribor ima z Ljubljano brzovozno zvezo samo z mednarodnimi brzovlaki, a še ti tečejo med Ljubljano in Mariborom

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Kakor blagodejen dežek, ki naj osveži naša, v zapuščenosti tavajoča in veneča srca ter, kakor ognjeni žubelj, ki naj nas oplazi, da bi zagorel v nas na novo močan plamen občutja za slovensko narodno stvar, tako nam je bilo kočevskim Slovencem, ko je prišel med nas glasnik s severne meje — »Večernika« — njegove jasne, odločne in trde besede, ki jih ima zapisane o Kočevski, nam izpričujejo, da se namerava list odločno zavzeti za nas ter našo borbo podpirati. Razumljivo je, da smo zelo veseli zaveznika, ki bo seznanjal slovensko javnost, pa tudi druge o tem, kako se mora biti Slovenec na Kočevskem še po dvajsetih letih za kos zemlje in kruha, za slovensko besedo v šoli, cerkvi in drugod ter za zaščito pred objesnostjo in gospodarskim izkoriščanjem s strani tujerodcev.

Ne morete si misliti, kako dobro nam de zavest, da se brigajo za slovenske interese na Kočevskem naši severni mejaši, ki imajo itak že dovolj skrbi in dela z obrambo postojank našega obmejnega življa. Ko prihajajo od drugod glasovi in glasniki, povzročajoči med nami prepire in razkole, nas naš severni prijatelj kliče k skupnosti, ki je prepotrebna za vsak korak naprej. Ob današnji razbitosti zavodnih kočevskih Slovencev, ki nam tujerodci večje izpodkopljujejo gospodarska tla, je klic »Večernika« bolj na mestu, kakor kdaj koli. Za vsakršno k napredku streméče delo so namreč potrebne strnjene vrste in to še posebno tam, kjer so te vrste bolj redke kot je to primer s kočevskimi Slovenci.

Da ni mogoče brez skupnosti nikamor naprej, to nam jasno kaže ves dvajsetletni potek gospodarskega, kulturnega in političnega življenja na Kočevskem. — Gospod urednik, lahko si mislite, kako nam je pri srcu ob stalnem ugotavljanju dejstva, da je napredek kočevskih Slovencev po prevratu prav neznan in, da nam ni bilo vsa povojna leta nikdar posvečene dovolj pažnje. Vsakokratna volitvena politična paktiranja s tujerodci so nas potiskala ob stran in nam dajala značaj »druge garniture«. Trenja med našimi veljaki in njihova bratenja s tujerodnimi velikaši so nam sproti omajala vsako, s trudom in žrtvami ustvarjeno pozicijo. Kapital, ki je prihajal na Kočevsko, ni bil vložen v tukajšnje, danes kolebajoče industrijske obrate zato, da bi dvgnil celotno gospodarstvo kočevskega ozemlja in dal v prvi vrsti slovenskemu človeku možnosti za zaslužek, marveč zato, da bi si s ceneno delovno močjo ustvaril čim večje dobičke, torej da bi izkoristil slovenske žulje. Prepotrebna načrta za gospodarsko oživljenje kočevske dežele ter za temeljito osiguranje življenjske eksistence tukajšnjih Slovencev še danes ni!

Mislím, da boste lahko presodili, da je ob takšnih pogojih nemogoče pričakovati, da bi se v bližnji bodočnosti mogel izboljšati naš položaj. Toda ob dobri volji in pri skupnem hotenju bomo kočevski Slovenci prebrodili vse težave. Seveda pa pričakujemo, da bo naše odločujoče le srečala pamet ob današnjih težkih in resnih trenutkih ter da bodo pustili enkrat za vselej politikanstvo ob stran, kadar koli bo šlo za kočevske Slovence.

Gospod urednik, bodite nam še nadalje zvesti in pošteno udarite, kjer je treba! Sprejmite narodni pozdrav!

Kočevski Slovenec.

samo v prvih popoldanskih in v prvih popoldnih urah, v vsem ostalem času dneva so potniki navezani samo na potniške vlake z dolgotrajno vožnjo in s starimi vozovi. Edino, kar se je zadnja leta doseglo, je bilo to, da so potniški vlaki iz Maribora in v Maribor dobili nekoliko ugodnejše zveze z brzovlaki, ki prihajajo iz Zagreba in v Zagreb, Ljubljana pa je še naprej ostala prezrta, čeprav neprestano poudarjamo, da je Ljubljana metropola Slovenije in čeprav imamo v Ljubljani direkcijo železnice za vso Slovenijo.

Vprašanje zvez na ljubljanske brzovlake bi se dalo pri količjak dobri volji z lahkoto rešiti z enostavno uvedbo motornih vlakov med Zidanim mostom in Mariborom, če se motorni vlaki iz tehničnih ozirrov ne dajo upeljati tudi med Zidanim mostom in Ljubljano. Iz Maribora bi odhajal motorni vlak okoli 6.30 zjutraj ter bi imel zvezo z brzovlakom, ki odhaja z Zidanega mosta 8.19 in pride v Ljubljano 9.23. Iz Zidanega mostu bi se vračal motorni vlak po prihodu ljubljanskega brzovlaka na Zidani most (10.23), ki odhaja iz Ljubljane 9.20 in bi bil v Mariboru že ob 12. uri. Zvečer bi odhajal motorni vlak iz Maribora okoli 17.30 in bi dosegel v Zidanem mostu brzovlak, ki odhaja 19.12 in pride v Ljubljano ob 20.16. Motorni vlak bi se z Zidanega mosta vračal v Maribor po prihodu ljubljanskega brzovlaka (21.04), ki odhaja iz Ljubljane ob 20. uri. V Maribor bi prispel okoli 22.30.

Ni treba še posebej poudarjati, kolike važnosti bi bile te nove zveze tako za Ljubljano kakor za Maribor. Z uvedbo motornega vlaka med Zidanim mostom in Mariborom pa bi bilo silno pomagano tudi Celju, Laškemu in v poletni sezoni Rogaški Slatini in Rimskim Toplicam. Motorni vlak bi prihajal iz Maribora v Celje zjutraj okoli 7.20, zvečer pa okoli 18.20, vračal pa bi se iz Ljubljane odnosno Zidanega mostu dopoldne okoli 11. ure, zvečer pa okoli 21.30. Laško bi z uvedbo motornega vlaka veliko pridobilo, ker ne bi bilo le laže dosegljivo za Ljubljančane, marveč tudi ugodnejše zvezano s Celjem in Mariborom. Malo je letoviških in topliških krajev v državi, ki bi imeli tako slabo železniško zvezo, kakor oboje toplice med Zidanim mostom in Celjem. Laško ima sicer popoldne od 14. do 16. na vsako stran po dva mednarodna brzovlaka, en osebni vlak proti Celju in dva proti jugu, skupaj v dveh urah sedem vlakov, zato pa manjka vlakov v drugem času. Tako vozi jutranji vlak iz Celja na jug ob 7. uri, naslednji pa šele ob 11. uri, da je Laško štiri ure brez vlaka. Še slabše je popoldne. Celjan, ki se pride kopat v Laško ali v Rimske Toplice popoldne ob 14. uri, ne more prej nazaj kot ob 20.20. Od 15.27 pa do 20.20 — torej pet ur — nima

Laško zveze s Celjem.

Velika potreba je, da bi se med Celjem in Laško in Rimskimi Toplicami upeljal nov osebni lokalni vlak, ki bi odhajal iz Celja okoli 9. ure dopoldne in bi se vračal v Celje ob 18. uri, tako kakor je uveden lokalni vlak med Mariborom in Rušami. Če bi pa za lokalni osebni promet med Celjem in Zidanim mostom ne bilo mogoče uvesti potniškega vlaka, pa naj bi se razmotrivalo vsaj o tem, da bi se brzovoznim tovornim vlakom ki že sedaj vozijo ob zaželeni uri med Celjem in Zidanim mostom, priklopilo še nekaj osebnih vagonov, da bi bilo na ta način ustrezno lokalnim potrebam.

Motorni vlak med Mariborom in Zidanim mostom bi seveda bil zelo ugoden tudi za Laško in Rimske Toplice. Zjutraj bi bil z obeh strani iz Ljubljane in iz Maribora prihod zelo prijeten, zvečer pa povratek iz Laškega in Rimskih Toplic, ki je danes mogoč samo z avtomobilom, s priključkom na večerni brzovlak v Ljubljano in v Maribor vprav idealen.

Motorni vlak med Mariborom in Celjem pa bi tudi odpravil veliko mizerijo, kar tiče zveze z Rogaško Slatino. V Rogaško Slatino se danes pelješ komedneje iz Ljubljane samo z opoldanskim brzovlakom, čeprav moraš na Grobelnem čakati od 15.12 do 16.06 in dasi se moraš voziti poleti v najhujši vročini. Za Ljubljančane bi bilo veliko ugodneje voziti se iz Ljubljane ob 20. in priti v Rogaško Slatino ob 23. Nazaj grede bi bila iz Rogaške Slatine vožnja mnogo prijetnejša z motornim vlakom od Grobelna dalje kakor pa s potniškim. Maribor bi imel z motornim vlakom mnogo lepšo zvezo na Rogaško Slatino, kakor jo ima danes. Zdaj moraš potovati iz Maribora že ob 5.07 in to s potniškim vlakom, dočim bi se z motornim vlakom odpeljal šele ob 6.30, da bi pršel v RS ob 8.52. Če hočeš danes priti iz Maribora v RS zvečer (22.04), moraš odpotovati že ob 17.58. Iz Maribora pa odhaja potniški vlak tudi še ob 20.55, ki prihaja na Grobelno ob 22.12, ki pa nima zveze. Če bi odhajal iz Grobelna nočni vlak proti Rogaški Slatini eno uro pozneje, bi imel zvezo s tem nočnim vlakom iz Maribora, na drugi strani pa tudi zvezo z motornim vlakom, ki bi prihajal z Zidanega mostu. To bi bilo ugodno ne samo za potnike od Maribora proti jugu ter potnike iz Ljubljane proti severu, marveč tudi za letoviškarje v Rog. Slatini, katerim bi bili s tem omogočeni popoldanski izleti v Maribor in druge kraje.

Predlagane spremembe železniškega voznega reda so za naše kraje tembolj potrebne, ker si pri desolatnih cestnih razmerah, kakršne vladajo danes pri nas, ljudje ni z avtomobili ne morejo pomagati.

—rs.

Vlom v ptujsko davkarijo kaznovan

Ponoči na Novo leto je bilo vlomljeno v blagajniške prostore ptujske davkarije. Doslej še neodkriti vlomilci so s silo odprli blagajno ter odnesli iz nje poleg drugega materiala tudi za 317.240 din kolkov. Dolgo ni bilo nobene sledi zaradi tatvine, dokler ni zagrebška policija ugotovila, da prodaja v Novi vasi v Zagrebu trafikant Ivan Brglez trafikam kolke. Policija ga je zasilila in zvedela, da kupuje kolke od čevljarja Franca Kraševca iz Delavske ulice v Mariboru. Zadnji je pri zaslišanju izpovedal, da je zdajal Brglezu za 120.000 din kolkov, kolke pa bi naj dobival proti proviziji od nekega moškega,

ga, s katerim se je povsem običajno seznanil nekje na Pragerskem. Kraševac priznava, da si je mislil, da so bili kolki iz tatvine v Ptuj, vendar jih je on prodajal, ker je bil brez dela in je živel v siromaščini. Državno pravdnštvo je dvignilo proti obema obtožbo ter ju obtožilo obrtnega goljufanja, okrožno sodišče pa je obsodilo 37 letnega Kraševca na leto dni in 3 mesece težke ječe, na 1200 din denarne kazni ter na 3 leta izgube državljanstva pravic. Brgleza pa na pol leta strogega zapora, na 600 din kazni in na izgubo častnih pravic za dve leti.

Celle

c. Polovična voznina je dovoljena obiskovalcem celjske razstave, ki bo v Celju od 29. julija do 6. avgusta.

c. Češnja povzročila smrt otroka. 2-letni sinček delavca Ivan Divjak iz Ostriške vasi je včeraj zjutraj zobal češnje. Pri tem se mu je češnja zataknila v sapnik. Otroka so takoj prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je takoj po prevozu izdihnil.

c. Umrla je na Lopati pri Celju 61-letna posestnica Antonija Krajnc.

c. Velik kres je v proslavo godu slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda gorel sinoči na Starem gradu. Kresovanja se je udeležilo mnogo Celjanov. Tudi po bližnjih in daljnih gričih in hribih okrog Celja tako po Savinjski dolini in po Pohorju je bilo opaziti precej kresov.

c. Obsojena sta bila včeraj pri okrožnem sodišču v Celju po zakonu o zaščiti države 35-letni Harpi Hartmund, sin pokojnega zdravnika iz Slovenigrada, ker je vodil propagando za odcepitev dela naše države in priključitev istega k neki tuji državi, na 6 mesecev in 10 dni za-

pora in 60-letni premožni posestnik Jakob Pušnik iz Velikih Grahov pri Laškem na 4 mesece zapora, ker se je v gostilni navduševal za prihod nekega vodje.

c. Aretirali so šentpavelski orožniki Košaka Albina, ki se je v družbi nekega Pečovnika Jožeta klatil okrog in kradel po celjskem okraju. Pri Košaku so našli več zlatih in srebrnih predmetov, 350 din gotovine ter plašilno pištolo. Košak in Pečovnik sta bila pred kratkim izpuščena iz mariborske kaznilnice, pa sta takoj zopet pričela staro »obrt«. Košaka se je posrečilo aretirati, Pečovnik pa je ušel.

c. Tatvina koles. Na Teharjih je izpred hiše narednika vodnika Jožeta Zupaneke neznanec ukradel kolo in ga zapeljal pod Dimčev kozolec, da bi ga pozneje odpeljal. Kolo so našli drugo jutro pod kozolcem. — Tudi izpred neke gostilne na Teharjih je bilo ukradeno kolo čevljarju Karlu Jesenku. Tatu še niso dobili.

c. Nesreče. 38-letnemu delavcu Leopoldu Teržanu je padel v železarni v Štorah kos železa na desno nogo in mu jo zlomil. — 7-letni Alojz Žunter v Spodnjih Pobrežjih pri Rečici ob Savinji je spodrsnil na deski in padel ter si zlomil desno roko v podlahtu. — 7-letni dninarjevi hčerki Jožici Osetič iz Malega vrha pri Šmartnem ob Paki se je pri štedilniku vnela obleka. Dobila je hude opekline po prsni in rokah. — Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Ptuj

p. Ljubljanski študentje prirede v četrtek, 6. t. m., pod okriljem narodnoobrambnih društev v Ptuj ob pol 9. uri zvečer v mestnem gledališču recitacijski narodno-obrambni večer pod naslovom »Večer slovenske besede« z bogatim sporedom. Vsi slovensko zavedni Ptujčani iskreno vabljeni. Vstop prost!

p. Razglas mestnega poglavarstva. V smislu čl. 116. zakona o neposrednih davkih je pri mestnem poglavarstvu v Ptuj razgrnjen seznam davčnih zavezancev. Seznam je na vpogled prizadetim davčnim zavezancem v sobi magistratnega tajništva vsak dan med uradnimi urami in sicer vključno do 12. julija t. l.

p. Hajdinska gasilska četa je priredila v nedeljo svojo tombolo, pri kateri se je sreča prav muhasto poigrala z od vseh strani zbranimi »dobitkaželjnimi« in s še številnejšimi »dobitkaželjnicami«. Zadnje čase se je »tombolska epidemija« strašno razpasla po mestu in okolici. Vse drvi na tombolo, dočim se kulturnih prireditev udeležuje precej manj ljudi...

— To je pa že od sile! Prodajalec mi je izrecno dejal, da je ta kaktus prtil-kavec!...

Maribor

Za nemimi številkami — mlada življenja

Kaj nam povedo statistična poročila z mariborskih srednjih šol

Že bežen pogled po suhih in statistično sestavljenih poročilih iz naših srednjih šol nam pove marsikaj. Za temi številkami in statistikami se skrivajo mlada življenja, ki si utirajo pot v svet. Številke so tem dragocenejšje, ker govorijo o uspehih, neuspehih in o nadaljnji poti naše mladine. Primerjajmo samo obe mariborski realni gimnaziji in klasično gimnazijo. Najmočnejši srednješolski zavod v Mariboru je Drž. realna gimnazija. Ob koncu leta je imela 827 dijakov in dijakinj, od katerih jih je izdelalo razrede 73.39%, in to 8.95% z odliko, 25.27% s prav dobrim in 39.17% z dobrim uspehom. Popravni izpit ima 15.60%, razred pa ponavlja 9.32%. Na Državni klasični gimnaziji je bilo ob koncu šolskega leta 816 dijakov in dijakinj. Od teh je izdelalo razrede 72.30%, in to 15.44% z odliko, 31.74% s prav dobrim in 25.12% z dobrim uspehom. Popravni izpit ima 16.30%, razred pa bo moral ponavljati 9.19%. — Državna nepopolna mešana realna gimnazija je imela v lanskem letu samo 4 nižje razrede. Zavod je obiskovalo na koncu leta 572 dijakov in dijakinj. Od teh je končalo šolsko leto z uspehom 70.81% dijakov in dijakinj. Z odliko jih je izdelalo 10.14%, s prav dobrim 30.25% in z dobrim uspehom 30.42%. Popravni izpit ima 19.74% učencev, razred pa bo ponavljalo 5.95%. Pri procentualnem primerjanju uspehov na teh srednjih šolah vidimo, da so si močno podobni. Ponavlja razrede in ima izpite skoraj isto število dijakov, le na klasični gimnaziji preseneča število odlik in več prav dobrih uspehov kakor dobrih.

Realno gimnazijo je poučevalo 41 učnih moči, klasično 38 in nepopolno 22 učnih moči.

Kako pa je z maturanti? Kam se je odločila mladina po končanih srednješolskih studijah. Odločitev za visokošolski

studij je že resna priprava za življenje in zadnja pred osamosvojitvijo. Od 58 maturantov na realni gimnaziji in 42 maturantk se jih je odločilo za medicino 12, za kemijo 8, za farmacijo 5, za filozofijo 8, za ekonomsko visoko šolo 5, za tekstilno visoko šolo 3, za agronomijo 2, za tehniko 9, za glasbo 5, za umetnostno akademijo 1, za režisersko šolo 1, za bogoslovje 4, za veterino 1, za brodogradnjo 1, za umetnostno obrtno šolo 1, za jus 4, za pomorsko vojno akademijo 1, za ar-

hitekturo 1, za šolo za telesno vzgojo 1, za državne službe pa so se odločili 4 absolventi. — Nasprotno pa se je odločilo na klasični gimnaziji, kjer je bilo vseh absolventov 53, 11 za bogoslovje, 7 za tehniko, 6 za medicino, po 4 za filozofijo in vojno akademijo, po 3 za jus, agronomijo in veterino, 2 za montanistiko, po 1 pa se je odločil za letalsko stroko, za farmacijo, za gozdarstvo, za žurnalistiko, za državno službo in za zasebno službo.

V žaru narodnih kresnih ognjev

Slovenska zemlja je sinoči zlasti na severni meji zagorela v stražnih ognjih domovinske ljubezni in narodne obrambe

Na sinočni predvečer praznovanja slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je zagorela vsa severna meja v morju kresov. Malokatero leto je bilo ob severni meji toliko ognjenih in narodnostnih plamenov kakor letos. Noč je bila jasna, da se je videlo z okoliških gričev daleč po obmejni domovini in onkraj mej, kjer prav tako živi slovenski rod.

Mariborčani so še pred mrakom odhiteli na okoliške griče, kjer so žgali kresove in spuščali rakete, od koder je bil krasen razgled po ognjih, ki jih je zažigalo prebivalstvo po severni meji. Pri ognjih se je zbrala povsod množica domačega prebivalstva in turistov.

Eno izmed najlepših in pomembnejših kresovanj pa je bilo sinoči pri Sv. Urbanu, kjer so se zbrala na ciril-metodovskem kresovanju številna narodnostna društva in člani APZ, ki so zapeli večje število ljudskih pesmi.

Ob ognju so kresovalci spuščali tudi rakete. Od Sv. Urbana je bil krasen pogled na Sv. Kungoto in na Grič, kjer so prav tako ob kresih zažigali rakete. Veliki kresovi so goreli nadalje po Po-

horju, nad Slovensko Bistrico in po Slovenskih goricah.

KONCERT V PARKU

Ko je sinoči zagorel kres na Piramidi, so se zbrali v mestnem parku Jadranaši, ter zapeli pod vodstvom dirigenta prof. Ubaldy V r a b c a celo vrsto narodnih pesmi, ki so globoko segle v srca številne publike, ki se je udeležila koncerta v proslavo slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

Jadranaši so zapeli Maroltovo »Barščico«, Adamičevo »Zdrava bodi«, Gotovočovo dalmatinsko narodno »Omili mi u selu divojka«, Ravnikovo narodno »Kam si šla« in Tomčevo belokranjsko »Gričica«.

Po prvem nastopu je spregovoril prof. F. Škof, ki je poudaril pomen ciril-metodovskih praznovanj in obenem pomen slovenskih blagovestnikov, ki sta prinesla luč prosvete vsem slovenskim rodovom.

Za nagovorom so odpeli Jadranaši še kakih deset pesmi, od katerih je publiki najbolj ugajala Devova štajerska narodna »Splavarska« ter »Soča« in češke pesni, ki so jih morali pevci ponavljati.

USPEHI GASILSKE TOMBOLE NA POBREŽJU

Gasilska tombola na Pobrežju je lepa uspela. Glavni dobitke je boginja usode podelila tokrat večinoma najpotrebnejšim. Tako je dobil prvo tombolo 3000 din gotovine železn. Otmar Bizjak iz Studencev, kol oobčinski revež Jože Rojht iz Maribora, drugo kolo inž. Franjo Kovačič s Tezna, dočim je dobilo nadaljnje dobitke v blagu nekaj pobreških delavcev. Tombola sama je bila zelo obiskana.

OBISK TUJCEV V PRETEKLEM MESECU

Pretekli mesec je obiskalo Maribor 1485 tujcev, ki so skupno prenočili v mestu 4050 krat. Od teh tujcev je bilo 750 Jugoslovanov, 612 Nemcev, 40 Italijanov.

m. Tatvina na Pohorski cesti. Železničarjeva žena Ivanka Turkova je prijavila na policiji, da ji je neznan storilec iz zaklenjene omare v njenem stanovanju na Pohorski cesti odnesel 400 din vredno zapestno uro in 100 din gotovine.

m. Tatvina obleke. Iz stanovanja posestnice Marije Žunkove na Radvanjski cesti je bilo ukradenih za 800 din različnih oblačil.

m. Cirkularka je odrezala prste 38-letnemu delavcu Francu Krejaču z Meljskega hriba.

m. Planinske maše. Aljažev klub SPD v Mariboru bo letos redno oskrboval pet planinskih postojank z mašami in sicer: Pohorski dom (v avg. Marib. koča) — maša ob 9. — Sv. Arh — maša ob 10. — Smolnik, — maša ob 9. — Koča pod Kopo (v avg. Kremžarjev vrh) — maša ob 11. — Uršlja gora — maša ob 9. — Za planince je pa že v Mariboru na razpolago maša v franč. cerkvi ob četrti na 5. zjutraj. Sezona planinskih maš se zaključuje v nedeljo 3. septembra.

m. Z nagrobnimi spomeniki sleparijo. Na Remšniku sta se te dni oglasila pri županu in pri gostilničarju v C o k l u dva sleparja, ki sta se izdajala za kamnoseka. Posrečilo se jim je pregovoriti oba

posestnika, da sta jima dala prvi 800, drugi pa 300 din na račun za postavitev nagrobnega spomenika. Ko sta imela sleparja v rokah denar, sta pa izginila.

m. Obrtno gibanje v Mariboru. V mesecu juniju je bilo v Mariboru izdanih 14 novih obrtnih pravic, črtanih pa 11. Kiffmanovo trgovino na Aleksandrovi cesti je prevzel trgovec Otmar Kiffman, trdka »Radio Maribor«, ki je bila doslej reg. zadruga z o. z., pa se je spremenila v družbo z o. z.

m. Razbojnika Kodra so prepeljali v Novo mesto. Iz tukajšnje jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča so odvedli v Novo mesto na došmrtno ječo obsojenega razbojnika Kodra. V Novem mestu se bo moral Koder zagovarjati zaradi nekega zločina. Kodra, ki je bil okovan na rokah in na nogah, je spremljalo več orožnikov.

m. Nova jetniška paznica. Za jetniško paznico v mariborski jetnišnici okrožnega sodišča je nastavljena paznica Alojzija Zalarjeva.

Javna zahvala

V kratkem razdobju je izvršil gospod šefprimarij dr. Mirko Čerňič nad menoj dve različni operaciji. Njegovemu velikemu znanju in spretnosti pri odstranitvi žolčnih kamnov se imam zahvaliti, da sem rešena neznosnih bolečin.

Isto tako je potekla druga operacija. Ob tej priliki, ko se iskreno zahvaljujem gospodu šefprimariju, gre moja zahvala tudi gospodu asistentu dr. Kerže-tu, g. dr. Žitniku in častitim sestram za njihov vsestranski trud in nego.

TEREZINA GREGORIČ,
soproga ban. uradnika.

* Del. pevsko društvo »Enakost« v Studencih priredi dne 6. avg. 1939 veliko vrtno poletno veselico v gostilni Hartberger v Studencih, na kar že danes opozarjamo sosednja in okoliška društva, da blagovolijo ta dan upoštevati. V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo lepo nedeljo.

* Užitka poln izlet »Putnik-a« z luksuznim avtokarom od 23. do 25. julija 1939. Trieste—Venezia—Padova—Caporetto Vrbško jezero popolen 3 dnevni aranžman le din 770.—. — Prijave do najkasneje 14. julija pri »Putnik-u« Maribor, Celje, Ptuj kjer so na razpolago točni sporedi vožnje! Izkoristite redko priliko!

* S »Putnikom« v Graz v sredo, dne 12. julija za din 100.—, v Celovec (Vrbsko jezero) v nedeljo, dne 9. julija za din 120.—, v Rogaško Slatino v nedeljo, dne 9. julija za din 50.—. Pohitite s prijavi!

* Pevski zbor »Drave« priredi v nedeljo, 9. julija, vrtno veselico pri Tomšetu v Pekrah. Ples, petje, ribolov, nagradno streljanje in kegljanje. Vstopnine ni.

* Dr. Vilko Marin zopet redno ordinira, Razlagova 15. Tel. 22-05.

Nočna lekarniška služba (od 1. do vključno 7. julija): Lekarna pri Zamorcu. Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angelu varhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Radio

Četrtek, 6. julija

Ljubljana: 12. Ruski napevi s plošč; 12.45 Napovedi in poročila, 13.20 Opoldanski koncert RO, 19.30 Deset minut zabave, 20. Kmochianda, venček s plošč, 20.30 Reproduciran simfonični koncert, 21.15 Romunske, španske, bolgarske itd. pesmi, 22.15 Za dobro voljo igra RO. — Beograd: 17.30 Popoldanski koncert RO, 18.30 Plesna in lahka glasba, 21. Narodne pesmi, 22.15 Prenos iz kavarne. — Sofija: 18.45 Lahka glasba, 19.30 Simfonični koncert, 21.40 Plesna glasba. — Praga: 16.25 Smetanova opera »Prodana nevesta«. — Rim 21. Verdijeva opera »Aida«. — Budimpešta: 22. Odlomki iz francoskih operet. — Hamburg: 20.15 Velik operetni večer. Rennes: Audranova opereta »Miss Heyelt«. — Bratislava: 19.30 Kabaret s plošč. — Bukarešta: 21.15 Napolitanske pesmi. — London Regional: 21. Pester večer z glasbo in petjem. — Milano: 21. Pesem in ritem.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Uradni tečaj: London 206.02—209.22, Pariz 116.35—118.65, New York 4383—4443, Curih 995—1005, Milan 231.75—234.85, Praga 149.75—151.25, Amsterdam 2336—2374, Berlin 1771.12—1788.88, Bruselj 748.25—760.25. Tečaj na svobodnem trgu: London 256.40—259.60, Pariz 144.85—147.15, New York 5459.01—5519.01, Curih 1237.62—1247.62, Amsterdam 2907.37—2945.37, Bruselj 931.24—943.24.

Effekt. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 463—465, 4 odst. sev. agrarji 58—60, 4 odst. agrarji 59 bl., begl. obv. 87 bl., 6 odst. dalm. agrarji 82—84, 7 odst. stab. pos. 110 bl., 7 odst. inv. pos. 99 d., 7 odst. Blair 90—94, 8 odst. Blair 99.50—100.50. Delnice: Nar. banka 7400 d., PAB 212 d., Trbovlje 171—172.

Angleški počitniški tečaj

Razstava angleške knjige. V zvezi z angleškim počitniškim tečajem je organiziral lastnik znane zagrebške knjigarne g. Breyer in glavni zastop. Eckersleyevih učnih knjig v veletrg. V. Weigl v Jurčičevi ulici razstavo angleške knjige od klasikov Shakespearea, Dickensa, Wilderja itd. do modernega leposloppja. Nedvomno bo naša publika izkoristila priliko in pridno segala po teh knjigah, saj znaša povprečna cena le po 9.— din komad. Zastopani pa so tudi sodobni pisatelji, ki podajajo svoja opažanja o aktualnih problemih, kakor: Clark-Tijmuss, Food problem, Lord Londonderry: Ourselves and Germany, Edward Mowrer: Germany puts the clock back; A man against Europe itd. Izmed strokovnih knjig bi bilo omeniti mali Oxford dictionary ter Eckerleyeve angleške učne knjige. Predvsem so razstavljene knjige založništva Penguin in Pelican.

Ugodna prilika za mariborske trgovce. »Večernik« nudi našim poslovnim ljudem priliko angleške reklame. Poleg 30 Angležev bodo s takim oglaševanjem zainteresirali tudi ostalih 110 udeležencev angl. tečaja, ki pripadajo po večini imovitejšim ljudem, ki bodo skušali gotovo kriti svoje povpraševanje v razmerju svojih potreb tekom 21 dni svojega bivanja v Mariboru.

Maribor, 5. julija. Nocoj ob 20. uri se vrši v Vesni koncert. Po koncertu je ples.

Maribor, 5. julija. Sinoči so se podali člani tečaja, preko 100 po ševilu, na bližnji grič, da si ogledajo cirilmetodovsko kresovanje. Slučajno so se pridružili skupini APZ ljublj. univerze, ki je žgala svoj kres nad Piramido. Z vrha se je nutil krasen razgled na Maribor. Pohorje in Slovenske gorice, koder je žarelo vse polno kresov. Ob kresu je imel ljubljanski akademik patriotičen nagovor, nakar je zbor prekrasno zapel vrsto narodnih pesmi. Za ljubeznivost se mu je zahvalil v angleščini direktor Frodsham, v slovenščini pa Mrs. Copeland o v a. Večer se je razvil v pristržno slovensko-angleško manifestacijo.

English Summer Course

Maribor, July 5th. Following a conference yesterday between Mr. St. Clissold and the director of the »VEČERNIK« Mr. Adolph Ribnikar it was settled, that apart from the daily column in English, a whole page of the said newspaper will be consecrated every Saturday to the English Course. Articles and items of every sort, both in Slovene (Serbo-Croatian) and in English are wanted, especially, impressions of the English about Maribor and Yugoslavia. A fine story of Mr. McArar, the gentleman who has already become famous in Maribor because of his Scottish kilt, will be published next.

Maribor, July 5th. This evening at 8 p. m. there will be an informal ceremony in the Vesna. The evening will be opened by a concert, after which dancing will follow.

Maribor, July 5th. On the eve of St. Cyril and Methodius' Day the whole of the party, more than 100 English and Yugoslavs joined quite by chance on the way to a near hill a part of the Academic Choir of Ljubljana university. After having reached the top, they enjoyed a lovely view down on Maribor, the Pohorje-mountains and the Slovenske gorice spotted with bonfires. The Ljubljana students lit also a bonfire and sang fine folk songs, after which one of them made a patriotic speech. They were thanked for their kind guidance and singing by director Frodsham in English and by Mrs. Copeland in Slovene, what caused among the Slovene students great enthusiasm. The whole meeting ended in a cordial manifestation of mutual friendship.

Kino

* Grajski kino. Danes »Koncert na Tirolskem«. Hely Finkenzeller, Fritz Kampers. Znižane cene!

* Kino Esplanade. Do vključno petka film prekrasne vsebine »Ogledalo življenja«, Paula Wessely in Aida Hörbiger.

* Union kino. »Roman goljufa« pusto-lovščina najprejše vsebine. V glavni vlogi Saša Gultri in Margerit Moreno.

Kultura

Ob smrti dr. Franca Derganca

V nedeljo so pokopali v Ljubljani bivšega primarija kirurškega oddelka ljubljanske državne bolnišnice, zdravnika, pisatelja in filozofa dr. Franca Derganca, kateremu je v petek 30. junija dokončala pot življenja neozdravljiva pljučnica. Z njim smo izgubili Slovenci odličnega in marljivega kulturnega delavca, katerega delovanje je segalo od ranih dijaških let vse do sedanje prezgodnje smrti in je bilo zelo mnogostransko.

Dne 26. februarja l. 1877. v Semiču na Dolenjskem rojeni Franc Derganc je pričel pisati že kot srednješolec in objavljati svoje prve leposlovne stvari l. 1892. v takratnem dijaškem listu »Vesni«. Kot student medicine in mlad zdravnik je sodeloval pri »Ljubljanskem Zvonu« in drugih časnikih ter časopisih, vendar je že razmeroma zgodaj zapustil leposlovje in se posvetil filozofiji. Kot filozof se je zanimal za življ. vprašanja bolj praktično kakor teoretično in obdeloval snovi, ki niso zanimale samo znanstvenikov, marveč tudi širše sloje inteligence. Posebno pozornost je posvečal filozofskim temeljem sokolstva in vzbudil tako pozornost zlasti ljudi pri Čehih. Čehi so mu bili v marsičem sploh vzorniki, posebno pa je bilo mogoče opaziti njegovo pripadnost k filo-

zofskih smerem velikega pokojnega češkega filozofa in državnika T. G. Masaryka. Po vsem tem je razumljivo, da je bil pokojni dr. Franc Derganc predvsem velik Slovan, verujoč v moč in bodočnost Slovanstva tudi v časih, ki so marsikomu drugemu omajali to trdno vero. S tega stališča je razpravljal tudi o usodi boljševiske Rusije in možnostih bodočih razvojev ruskega naroda. Vendar je vselej visoko cenil tudi duhovne vrednote zahodne kulture, posebno francoske in angleške, katero je zelo dobro poznal in pisal o njej v svojih mnogoštevilnih razpravah.

Njegovo delo je raztreseno po mnogih časnikih in časopisih, deloma je pa zbrano tudi v knjigah. Šele pred tremi leti je izdal obširno zbirko svojih filozofskih razprav pod naslovom »Svetozor«. To zbirko je nameraval nadaljevati, toda smrt mu je načrte prekrizala, zato upamo, da bo opravil zbirateljsko in uredniško delo za njim kdo drugi. Dergancova dela sicer ne segajo na področja visoke znanstvene filozofije, je pa v njih zbranih toliko lepih in dragocenih misli, da bodo še dolgo zanimiva in koristna in da njegovo ime ne bo tako kmalu pozabljeno. —r.

SLOVENSKE KNJIGE V BOLGARSKI DVORNI KNJIZNICI.

Pretekli mesec je bila v Sofiji razstava jugoslovanskih knjig, na kateri smo bili Slovenci zelo lepo in častno zastopani. Po poročilih bolgarskih listov so vzbudile prav naše slovenske knjige po svoji grafični dovršenosti in zunanji opremi največje zanimanje. Posebno pozornost jim je posvetil ob priliki svojega obiska na razstavi tudi bolgarski kralj Boris. Zaradi tega je Bolgarsko-jugoslovanska liga v Ljubljani poklonila kralju ob priliki zaključka razstave lepo kolekcijo naših knjig, med njimi Album slovenskih književnikov, Grivčev studio o knezu Kocelju, album z reprodukcijami Jakopičevih slik itd. Pisarna kralja Borisa se je za darilo ljubljanski Bolgarsko-jugoslovanski ligi zahvalila s posebnim dopisom, želeč slovenski književnosti čim lepši razvoj.

SESTA ŠTEVILKA »OBZORI«

Letošnja šesta številka mariborskega mesečnika za leposlovje, umetnost in publicistiko je posvečena skoraj v celoti publicistiki. Leposlovje zastopa le Branko Rudolf z dvema pesmima in epigramom ter Tone Čufar z zaključkom novele »Srečanje z ubežnikom«. Dr. Anton Debeljak je prispeval spis »Slovstveni sinhronizem« (Marcello Fabri), dr. Vito Kraigher je prevedel Louisa Adamiča poglavje »30 milijonov Novoamerikancev« iz knjige »My America«, dr. Joža Glonar razpravlja

v spisu Opazke ob robu »Kmetov« o vprašanjih prevajanja v slovenščino, dr. Vito Kraigher pa o Franciji po septembrskih dogodkih. V tej številki je tudi zaključek Ivana Bratka temeljite in zanimive študije »Znanja trgovina in trgovinska politika Jugoslavije v zadnjih 10 letih«. Studija zasluži pozornost in odpira mnogo perečih vprašanj. Zvezek sklepajo poročila in ocene. V prvih piše I. A. o petindvajsetletnici ptujskega Dramskega društva, o prireditvah II. Mariborskega umetniškega tedna pa poročajo Božidar Bajuk (o koncertu), F. Šijanec (o likovni razstavi) in Iv. Potrč (o literarnem večeru). Med ocenami obravnava Janko Glaser Silvina Sardenka »Izbrane pesmi«.

k Petdesetletnica Vodnikovega spomenika. Dne 30. junija letos je poteklo 50 let, kar je bil v Ljubljani odkrit spomenik prvemu slovenskemu pomembnejšemu pesniku Valentinu Vodniku.

k Veronesejeva razstava v Benetkah. V palači Giustiniani v Benetkah je že nekaj tednov razstava del velikega italijanskega slikarja Paola Veroneseja, ki predstavlja skupaj s Tizianom in Tintoretijem veliko beneško slikarsko trojico ob prelomu srednjega in novega veka. Veronese je močno vplival na mnoge poznejše slikarje, tudi na slovenske, posebno na Janeza Šubica.

Razat!

Industrijalce, trgovce, obrtnike in pridobitne kroge sploh obveščamo, da se bo v smislu § 19 finančnega zakona za leto 1939/40 s 1. julijem t. l. začelo s pobiranjem prispevka v narodni obrambni fond. Lestvica za izračunavanje teh prispevkov od mesečnih odnosno tedenskih službenih prejemkov je izšla v založbi Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru in stane ista direktno v tiskarni din 7.— komad, dostavljena po pošti din 7.50 komad, plačljivo vnaprej.

o. Dva nova šolska nadzornika. Za dravograjski okraj je postavljen za nadzornika učitelj Ožbe Lodrant na Prevaljah, za brežiški okraj pa je postavljen učitelj Anton Volašek iz Teharia.

o. Kategorizacija ceste. Občinsko cesto od ceršške tovarne do banovinske ceste je proglasilo gradbeno ministrstvo za banovinsko cesto II. reda.

c. Promovirala sta danes opoldne na ljubljanski univerzi za doktorja prava gg. Marjan Ogrizek iz Celja in Edvard Valenčič iz Zalca.

o. V Ormožu je zadela v postelji srčna kap tehnika okrajnega cestnega odbora Ivana Mlinariča. Pokojni je že dalje časa

bolehal na srčni hibi, zato so neosnovane vse govorice zaradi njegove nenadne smrti.

o. 12 honorarnih zdravnikov dobi službo. Poštno ministrstvo je razpisalo službo za 12 honorarnih zdravnikov, od katerih odpadeta dva na področje ljubljanske poštne direkcije. Prošnje je treba vložiti do konca meseca na pošto ravnateljstvo v Ljubljani.

o. Hiša in gospodarsko poslopje sta pogoreli posestniki Ceciliji Motaln v Zg. Novi vasi pri Slovenski Bistrici. Ker je bila hiša lesena, je bilo vsako gašenje brezuspešno.

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Sinoči se je nadaljeval turnir z 2. kolo, ki ni prineslo nobenih presenečenj, bilo pa je v znamenju trde in zagrizene borbe za vsako točko, za vsako potezo. Turnirski igralci vedo, da je od dobrega starta največkrat odvisen tudi končni rezultat. Loviti točke v zadnjih kolid je že nekoliko prepozno. Dr. Krulca je očitno poraz v 1. kolu »izmodril«. Sinoči je zaigral proti Sumenjaku zelo podjetno ter z direktnim napadom osvojil nasprotnikovo postojanko. Sumenjaka Karo-Cann obramba ni vzdržala ter je bila partija že po 20. potezi odločena. Koj nato je slavil svojo drugo zmago mladi Lukeš B. proti Nusanu, ki je vodil belo pozicijo sprva sicer prav dobro, pa jo je z nekaj nepazljivimi potezami docela upropastil, tako da mu tudi dobra igra v končnici ni mogla »rešiti življenja«. Italijanska partija Mohorčič-Mišura je po uvodni teoriji kmalu zavila v končnico, ki ni imela v sebi več ko remis. Vendar pa Mohorčič dolgotrajnega končniškega manevriranja ni vzdržal, pred prostim kmetom je moral položiti orožje. Niemcovičeva obramba Eferl-Vidovič je dala slednjemu boljše igrjo, ki jo je v končnici pripeljal do zmage. Kraljevi gambit Gerželj-Marvin je bil poučna pozicijska igra

s spretnim laviranjem na obeh krilih ter napadom na slabotno črno točko f7, okoli katere je črni obrambno koncentriral vse figure ter prepustil svojega kralja na nasprotnem krilu »neznani usodi«. Beli je z naglim napadom vdrl na damsko krilo proti osamljenemu kralju, nakar se je črna pozicija na obeh krilih sesula in beli je pospravil celo točko. Babič je igral podjetno »Spanko« proti Regoršku, prešel iz pozicijske previdnosti v napad in s težkimi figurami zavzel nasprotnikov tabor. Ob »materialni izkrvavitvi« je nato Regoršek predal. Zagrizena je bila Grünfeldova obramba Lukeš F.—Čertalič, ki je pa zgodaj prešla v končnico trdnjav. Tu se je »usoda« nagibala zdaj za belega, zdaj za črnega, naposled pa dala miroljubni remis. V španski otvoritvi je Knechtl vodil kot črni težko, toda vztrajno obrambo proti Ketišu, ki je nasprotniku ugrabil kvaliteto. Igra je bila v zapletenem položaju prekinjena. Pesek je bil prost 3. kolo se igra v četrtek zvečer.

Stanje po 2. kolu: Lukeš B. in Mišura 2, Vidovič in Babič 1 in pol, Ketiš 1 (1), dr. Krulca, Gerželj, Čertalič, Lukeš F., Regoršek in Mohorčič 1, Knechtl pol (1), Nusan pol, Marvin, Sumenjak, Eferl in Pesek 0 točk.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

Zapustila sta zakladnico, jo zaklenila in šla čez vežo po isti poti kakor prej Carrington. Svetloba, ki je prihajala izpod neklih vrat, jima je povedala, kam morata iti. Warren se je oborožil z močno vrvičo, ki jo je bil odrezal od zastora pred skrivnostno sobo. Pritisnil je na kljuko spalnice in vrata so se odprla.

Jill je obstala za njim. Rufus Carrington še ni ležal. Sedel je v udobnem naslanjaču in nekaj bral ob soju svetilke. Presenečen je pogledal kvišku in se zdržnil, da mu je padla knjiga iz rok na tla.

Warren je skočil k niemu. Bliskovito ga je privezal k naslanjaču, potem pa mu je prebrskal žepo in se prepričal, da nima orožja pri sebi.

»Imenitno!« je vzklila Jill. Warren je od veselja zardel. Vzel je robc in zvezal z njim Carringtonova zapestja.

»Vaša igra je izgubljena, Carrington,« je mirno dejal in stopil korak nazaj.

Carrington je izprva prebledel kakor zid, potem se je začudil. Osuplost in jeza sta se menjavali na njegovem obrazu.

»Miss Glenister!« je iznenada vzklila. »Ali se mislite iz mene norčevati?

Kako ste prišli s tem mladim človekom v mojo hišo?»

»Ni vredno nadaljevati to komedijo, Carrington!« je suho rekel Warren. »Dobro ste odigrali svojo vlogo, toda da boste vedeli: zdaj vas bova odvedla na policijo in vas obdolžila umora lorda Drexleya, Pagea in Fielda.«

Carrington ju je nekaj časa opazoval.

»Ali sta znorela?« je vprašal po kratkem molku. »Ne vem in ne razumem, kaj kvasita. Še nikoli nisem slišal o teh ljudeh. Dvajset let je, kar sem poslednjič zapustil svoje posestvo.«

»To boste povedali policiji.«

Nekaj kakor strah je preletelo Carringtonov obraz. Potem ga je obšla besnost; začel se je otepati, in toliko, č se mu ni posrečilo prevrniti naslanjač. Warren je zadržal vrvičo, potem pa je Carringtonove noge zaradi varnosti zavlil še v rjuho, ki jo je potegnil s postelje.

»Svetujem vam, da ne začnete iznova,« ga je zasopel posvaril Warren.

Carrington, ki je bil ves izčrpan, je uprl vanj besen pogled.

»Razbojnik!« je zagodrnjal. »In vi!« je nadaljeval in se je obrnil k dekletu. »Za-

59

upal sem vam! Sprejel sem vas v svojo hišo!«

»Umorili ste lorda Drexleya in skoraj poslali mojega očeta na morišče,« mu je segla Jill v besedo. »Zdaj sedi v ječi. Morala sem si vzeti drugo ime, da ne kažejo ljudje s prstom za mano. — Ali mu lahko vzameva odtiske prstov?« je vprašala Warren. — »Tu imam fotografijo odtiskov, ki so jo pred tremi leti prinesle londonske »Times«. Te odtiske so dobili na pištoli, ki je ubila lorda Drexleya.«

»Trenutek,« je dejal Warren in priklimal.

Stopil je k peči, nastrgal nekaj saj in namazal z njimi prste Carringtonove desnice. Odprl je knjigo, ki je padla na tla, in prisilil puščavnika, da je na prazni strani odtisnil svoje prste. Jill, ki je vsa drhtela, je vzela knjigo in začela primerjati odtiske na njej s sliko v dnevniku. To bo odločilen dokaz... to do potrdilo Carringtonovo krivdo!

»Moj Bog!« je vzklila Warren Clinton.

Odtiski v knjigi in na sliki so bili enaki.

SESTNAJSTO POGLAVJE.

William Beeke se izkaže.

Eleganten, mlad mož se je naslanjal na ograjo, ki je ločila travnik od ceste. Dolgočasil se je. Saj ste že uganili, da je bil to Eustace. Opazoval je vratolomno ple-

zanje Warrena Clintona in Jille Glenisterjeve, potem pa je ostal sam. Ni vedel, kaj naj zdaj stori. Mlada človeka sta izginila onstran graškega zidu, in zdaj ni vedel, kdaj se bosta vrnila. Zakaj sta takoj skrivaj odšla v Carringtonovo graščino? Eustace tega ni mogel uganiti. Niti sanjalo se mu ni. Čutil je, da je utrujen in niti misliti se mu ni ljubilo. Jezil se je na svojega šefa. Beeke je lepo šel in mu ni dal nobenega pravega navodila. Začel je preklinjati svoj detektivski poklic in je premišljal, ali ne bi bilo najpametnejše, če bi prosil za odpust iz službe.

Izenada pa se je zdržnil. Njegova ušesa, tenkoslutna kakor indijanska, so dožela šum korakov, ki so se bližali. Najbrž kakšen postopač. Eustace se je potuhnil za živo mejo in zagledal neko čokato bitje, ki se je zibalo na poti. V temi je mladi detektiv spoznal Piperjevo čepico in suknjič.

Eustace je skrivaj stopil za kapitanom, ki je bil zdaj že pri velikih vhodnih vratih. Vrata so se odprla in Piper je za njimi izginil. Eustace se je vrnil na svoje prvotno opazovališče, toda dolgočasil se zdaj ni več. Življenje je začelo postajati živahnejše. Piper je bil v vrtu, Clinton in mlado dekle pa tudi. Ali je mar Beeke izpustil starega mornarja, da bi odkril mlada pustolovca v graščini? Toda čemu naj bi bilo to dobro?

(Dalje sledi.)

Sport

Hrvatska prvaka sta Sernčeva in Schäffer

V Zagrebu se je zaključilo II. nacionalno teniško prvenstvo Hrvatske. Sodelovalo je mnogo igralcev, med njimi tudi Mariborčani, interes občinstva pa je bil radi vročine razmeroma slab.

Ponovno si je osvojil prvenstvo Franjo Schäffer, ki je v semifinalu premagal Saviča s 6:3, 6:1, v finalu pa prof. Friedricha s 6:4, 6:2. Skupno z Mayerom si je Schäffer osvojil tudi prvenstvo gospodov v dvoje. V finalu sta premagala par Albanež-Krstić s 6:2, 7:5.

V damskem singlu je zmagala Elza Sernčeva, ki je v finalu premagala Jelko Budisavljevič s 6:2, 6:3.

Sin Karla Koželuha si je tudi osvojil dva naslova. V B kategoriji je v finalu premagal Briksija s 6:2, 6:2, prvenstvo juniorjev pa mu je pripadlo brez borbe, ker je Mariborčan Blanke popreje zapustil Zagreb.

Wimbledonski tenis

Včeraj smo med brzoglasnimi vestmi poročali o zmagi Florijanove in Punčeca nad finsko-angelskim parom Cooper-Dearman s 6:3, 6:1 v mešanem dublu. Tudi v igri gospodov v dvoje sta naša mušketirja Punčec in Mitić dosegla nadaljnji uspeh z zmago nad parom Coombe-Malfroy v štirih setih.

V damskem četrtinskem finalu je Danka Sperlingova premagala Angležinjo Hardwigo s 6:4, 6:0, Američanka Marble pa s 6:1, 6:4 Poljakinja Jedrejewska, ki je preje izločila našo drugo zastopnico Kovačev s 6:4, 6:3.

INZ. HANSEN O PLANICI

Planico je obiskal te dni znani norveški graditelj skakalnic inž. Hansen, ki je v l. 1928-30 treniral naše smučarje. Divil se je velikemu napredku naših smučarjev ter idealnim skakalnicam v Planici ter izrazil upanje, da se bo srečal z našimi smučarji na letošnjem svetovnem prvenstvu v Oslu. V spominsko knjigo na smuškem domu Ilirije je med drugim zapisal svoje prepričanje, da bo Planica postala center skakalnega sporta sploh.

IZREDNO ZASEDANJE MEDNARODNE SMUSKE ZVEZE

Informirani krogi so razširili vesti, da bo po povratku predsednika FIS-e Oestgarda iz Amerike sklican izreden kongres FIS-e. Predmet razpravljanja bo, kako naj bi se spravile na spored zimskih olimpijskih iger vse smuške discipline.

PRVENSTVENA TEKMOVANJA SE BLIZAJO KONCU

Finalna prvenstvena tekmovanja juniorjev in klubov, ki tekmujejo za pokal LNP-a se bližajo koncu. V pokalni konkurenci bosta v nedeljo semifinalni povratni tekmi Maribor-Olimp v Mariboru ter Ljubljana-Mars v Ljubljani, juniorji ISSK

Maribora pa bodo v Ljubljani nastopili v prvi finalni tekmi proti SK Ljubljani.

DRUGO KOLO TEKEM ZA SE POKAL
V nedeljo se bosta odigrali prvi tekmi drugega kola za SE pokal. V Beogradu se bosta srečala BSK in Ujpest, v Bologni pa Bologna in Ferencvaros.

TROJNA ZMAGA NEMSKIH ATLETOV

Nemški atleti so se borili v nedeljo na treh frontah: proti Danski, Franciji in Luksemburgu, ter so zabeležili tri zmage. Dance so premagali s 101:79, Francoze s 106:45, Luksemburžane pa s 95:41 točkam.

s Teniški dvoboj Jugoslavija-Nemčija bo od 28. do 30. julija v Zagrebu.

s Mednarodni teniški turnir bo v Zagrebu istočasno s finalom nacionalnega teniškega prvenstva. Sodelovali bodo predvidoma Mc Neill, Smith, Robertson in Anderson, seveda poleg naših mušketirjev. Turnir bo od 14. do 16. jul. v Zagrebu.

s Pri nedeljskem atletskem izločilnem tekmovanju za klubsko prvenstvo države si je osvojilo prvenstvo Ljubljane Primorje, prvenstvo Zagreba Concordia, prvenstvo prestolnice pa Jugoslavija. — Po doseženih točkah je za enkrat na prvem mestu zagrebška Concordia; točen plasman klubov po točkah bomo objavili, ko bo rezultate tekmovanj potrdila JAS.

s Osiješka Slavija je gostovala dva dni v Sarajevu proti Saku ter dvakrat zmagala, prvič s 3:2, drugič s 7:3.

s Beograjska Jugoslavija je odigrala zadnjo tekmo na turneji po Nemčiji v Berlinu z Berliner SV 92 z rezultatom 1:1 (0:1).

s V tekmovanju Avstralija-Meksiko za Davis cup vodi Avstralija s 3:0.

Budge svetovni prvak profesionalcev.

Na profesionalnem svetovnem teniškem prvenstvu v Parizu je bil Donald Budge mnogo boljši od drugih ter si je osvojil dva naslova. V singlu je v finalu premagal Vinesa s 6:2, 7:5, 6:3. V dublu pa skupno z Vinesom francoski par Cochet-Ramillon s 6:4, 6:2, 2:6, 6:4. Med drugim je premagal tudi trenerja našega Davis cup moštva Francoza Visaulta.

Sokolstvo

1. Na zlet v Sofijo odpotujemo 6. t. m. ob 17.58. Vse edinice si morajo kupiti vozne listke pri kolodvorski blagajni v Mariboru direktno do Sofije. Te vozne listke si preskrbite že dan pred odhodom. Vsi udeleženci pričnejo potovanje v slavnostnih krogih — po navodilih v poslanih okrožnicah. Vsi bratje in sestre, ki vstopijo v vlak v Mariboru, se morajo priključiti skupnemu pohodu na kolodvor. Zbirališče 6. t. m. ob 16. uri v Narodnem domu obvezno v slavnostnih krogih s prapori. Priljago prinesite s seboj, ali jo pa shranite v garderobi. Zdravo! — Zupa Maribor.

Moderne naprave kolodvora v Ankari

Po 12 urni vožnji dospe anatolski ekspres iz Carigrada na ankarski kolodvor. Proga vodi izmenoma skozi plodna polja in kraške planine. Povsod se nudi potnikom romantika bližnjega vzhoda. Toda največje je presenečenje za Evropeca, ki izstopi na kolodvoru turške prestolnice.

Pod genialnim vodstvom preroditelja Turčije, Kemala Atatürka, se je razvila Ankara v evropsko moderno mesto z nad pol milijona prebivalci. Predvsem je ure-

jen kolodvor, kjer so povsod, v glavnem vestibulu, v restavracijskih prostorih, v čakalnicah, uradih in na trgu pred kolodvorom nameščeni zvočniki. Skupna centrala teh naprav je v kabini, ki je izolirana pred zunanjim hrúšcem. V njej ima službojuči prometnik tudi svojo govorilnico. Kadar uporabljajo postajo za prenos svečanih govorov na trg, jo ojačijo, prav tako lahko sprejemajo in oddajo vsak obisk tujih gostov na peronu pred trg.

REKORDNO LETO ZA ZVEZDO-SLOVCE

Po dosedanjem poteku je letošnje leto rekordno za astronomijo. Od 20. januarja, ko so odkrili dve novi zvezdi, skoro ni minil teden brez novega odkritja na nebu. Dne 2. julija se je v razdalji 16 milijonov 90.000 km približal zemlji periodičen komet, ki so ga odkrili pred 120 leti na observatoriju v Marseilleu. Več desetletij so bili pozabili nanj, dokler ga ni 1858. Nemec Winnecke spet odkril. Ta komet, ki ga zdaj poznajo pod imenom »Pons-Winneckeov komet«, se je nam približal in sprožil v ozračju elektromagnetno strujanje, med zvezdoslovci pa veliko zanimanje za njegovo zelo oddaljeno, periodično se vračajoče romanje po vesoljstvu.

PO 300 LETIH NA DAN

Na peruanski obali so opazili ribiči ostanke neke ladje. Pomorska komisija je ugotovila, da so to deli španske ladje, ki se je bila potopila l. 1638. Na ladji so našli precej španskega denarja iz te dobe. Ko so stari brod temeljito pregledali, so ga znova potopili na morsko dno, kjer bo zdaj ostal najbrž za vedno.

MUZEJ DEŽNIKOV

V Gignesu, kjer so nastali prvi dežniki, so odprli muzej za te človeške potrebščine. Izloženi so najrazličnejši modeli vseh časov, med njimi dežnik doža Loredana iz l. 1762. Chamberlainove marele za enkrat še ni tam.

LETO DNI MRTEV V POSTELJI

Neki delavec v Caenu na Francoskem je bil za leto dni dolžan svojemu gospodarju najemnino. Gospodar je zadevo prijavil sodniji. Ko je prišel eksekutor v spremstvu stražnika, so nasilno odprli vrata in našli na postelji mrtvo delavčovo telo. Mož je bil namreč že pred letom dni umrl in seveda neprostovoljno najemnino za ta čas ni mogel plačati...

× Neobičajna otrokova sreča. V Geri je pograbil tovorni avtomobil otroški voziček, v katerem je spal otrok. Avtomobil je vlek el voziček dalje, ga stisnil ob plot in zmečkal. Po čudnem naključju so iz stlačenega vozička na dnu potegnili živo dete brez vsake poškodbe.

Spomnite se CMD!

MALI OGLASI

CENF MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 per. najmanjša pristojbina za 10 oglasov je din 5.—. Družbe, orkestri, dopisovalci in teniškovanski oglasni din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglasne je din 10.—. Debele tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni stavci in enkratno obilavo znaša din 2.—. Znesek za male oglasne se plačuje takoj pri naročilu oziroma vsa vsota v oglasu skupaj z naročilom ali pa po poštni poštožnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsa oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

VELIKO KOLIČINO
normalnih kos iz prvovrstnega jekla do din 15.— in 20.— prodaja tvrdka Gustinčič. Maribor. Tattenbachova 14. 5411—1

GAMBRINOVA DVORANA
najlepši vrt v Mariboru. Vedno sveže Tscheligilevo pivo, vino iz Paker, prvovrstna kuhinja. Abonent si sprejemajo. 5843-1

KOPALNE OBLEKE
okusne, chique modeli, sonce in zrak jim ne škodujeta, v veliki izbiri. Po meri izdelamo že v 6 urah. »Lijna«. Maribor, samo Glavni trg 24. 6115—1

SOKOLSKI KROJ
(ali tudi samo surko) za visoko, vitko posavo, dobro ohra njen, iščem. Ponudbe pod »Sokolki kroj« na upravo. 6118—1

BMW MOTOR
v brezhibnem stanju, skoraj nov, z vso opremo, 400 ccm O. H. V., ter popolnoma novi »Sachs« 98 ccm, oba za polovično ceno. Ogleda se pri Babošek, klobučarstvo. Ve riniška 5. 6120—1

OBRATNE LISTE
za splošno trgovanje z vsem blagom in poljskimi pridelki dam v najem. Naslov: M. Kolenc. Maribor-Studenci. Aleksandrova c. 33. 6133—1

ZA POTOVANJE
kovčegi, torbice, nahrbtniki, krušniki, aktovke, velika izbira, nizke cene, pri Šterbabin. Meliska c. 2. Trz svobode št. 6. 6137—1

Posesi

3 STAVBENE PARCELE IN DVODRUŽINSKA HIŠA
radi selitve ugodno naprodaj. Naslov v upravi. 6117—2

Prodaj

POHIŠTVO
sobe in kuhinje se poceni prodaja. Tyrševa 7. 6111—4

Lepo trokrižno ŠPANSKO STENO
plišas o pokrivalo za zofo, se prodaja. Kneza Koclja 27-III. vrata 8. 6127—4

ČEVLJARSKI STROJ CILINDER
zelo poceni naprodaj. Maribor Turnerjeva 32. 6131—4

ANGORCI
plemenjaki poceni naprodaj. Tyrševa 20. 6134—4

Sobo odda

SPREJMEM NA HRANO IN STANOVANJE
Ipavčeva 9, Pobrežje. 6112—7

GOSPODIČNA
se sprejme na stanovanje. — Kraljeviča Marka 15. Melje. Vprašati predpoldne. 6113—7

POŠTEN DELAVEC
se vzame na čedno stanovanje in hrano. Koroška 74. 6122—7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
se odda. Slomškov trg 6. Benko. 6125—7

ISČE SE SOLIDNA DELAVKA
na stanovanje. Naslov v upravi »Večernika«. 6128—7

Stanovanje

TRGOVINA
v kraju s sedežem oblast, se da takoj v najem. Promet od 30- do 40.000 din mesečno. Do pisi pod značko »Solidno 1939« na upravo lista. 6100—5

DVOSOBNO STANOVANJE
prilčno, se odda s l. avgustom. Stritarjeva 17. Maribor. 6119—5

SCHICHTOV RADION

varuje perilo!

Tudi brez mencanja in drgnjenja, če ga kuhate v raztopini Radiona, bo perilo bleščeče belo. Na ta način varujete tkanine, perilo bo bolj trpežno in Vas bo vedno znova razveseljevalo s svojo čudovito belino.

RADION BELINA!

SOBO IN KUHNJO
poceni oddam. Zg. Radvanje 112, v bližini tov. svile. 6116—5

STANOVANJE
2 sobi in kuhinja (ena soba je separirana) se odda s 1. septembrom mirni in snažni stran ki v Studencih Gregorčičeva ul. 16. 6126—5

SOBA IN KUHNJA
z vodovodom in elektriko se takoj in poceni odda. Gospodarska 44, Pobrežje. 6129—5

NOVO STANOVANJE
soba in kuhinja, se takoj odda. Sp. Radvanjska c. 34. Nova vas. 6130—5

SOBA IN KUHNJA
Zrkovska 35 Pobrežje. 6136—5

Službo dob

SAMOSTOJNA MODISTINJA
z večletno prakso se išče za takoj. Kvas Ivan ml., Aleksandrova 32. 6114—9

Sprejme se MIZARSKI POMOČNIK
Mizar, gostilna Zarnitz, Košaki, Maribor. 6121—9

ISČEM
pošteno služkinjo za vsa dela v hiši. Predstaviti v Maistrovi št. 18, pril. Jankovič. 6124—9

Sprejem SLIKARSKO POMOČNIKE
Mirtič Ludvik, Slovenska ulica 31, Maribor. 6132—9

UČENKA ZA GOSTILNO
se sprejme, tudi dekle katero zna kuhati in domača dela opravljati se sprejme. Vprašati Aleksandrova 23-II. 6135—9

Zgubljeno

Zgubila se je **SPOMINSKA ZAPESTNA URICA** s srebrno zapestnico. Pošten najditelj naj jo odda na policiji, dobil bo lepo nagrado. 6123—11

KOLESA Wanderer

originalna, priznana najboljša kvaliteta po mesečnih obrokih **din 100.— pri Franc Leposa d. z. o. z.** Maribor, Aleksandrova c. 39.

Zlato in srebro,

briljante, zastavljajne listke išče nujno za nakup **M. Ilgerjev sin,** Maribor Gosposka ulica 15.

Kolesarji!

Vljudno naznanjam, da sem svojo trgovino s kolesi prenesel z Glavnega trga 17 v Kneza Koclja ul. 4 (pri Tattenbachova) in jo priključil svojemu oddelku za otroške vozičke in sportne predmete. — Prinoročam se za nadaljnjo naklonjenost. 6074 **Bogomir Divlak.**

Za potovanje

IVAN KRAVOS
Maribor, Aleksandrova 13

Oglašujte v »Večerniku«